

Olsztyn, 26 kwietnia 2019

Informacja o realizacji w 2018 roku ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860)

W związku z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, Wojewoda Warmińsko – Mazurski przedstawia informację z realizacji przedmiotowej ustawy za rok 2018.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zapewnia:

- wsparcie dla kobiet w ciąży powikłanej w korzystaniu z opieki zdrowotnej,
- wsparcie rodziców dziecka posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- wsparcie dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym lub ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.

Ustawa zapewnia odbiorcom uzyskanie dwóch form pomocy:

1. Wsparcie finansowe – świadczenie jednorazowe w wysokości 4.000zł.
2. Wsparcie pomocowe – koordynacja działań pomocowych świadczona przez asystentów rodziny.

W roku 2018, w ramach planu dotacji w rozdziale 85502 § 2010 - *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego*, realizowane były jednorazowe świadczenia w wysokości 4.000 zł., wynikające z art. 10 ust. 1 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Świadczenie przysługiwało z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Na realizację powyższego zadania przeznaczone zostały środki w wysokości 1.490.056 zł.

W ramach przyznanej dotacji, 60 gmin województwa warmińsko – mazurskiego wypłaciło 146 jednorazowych świadczeń w wysokości 4.000 zł, na łączną kwotę 601.231,94 zł (łącznie z kosztami obsługi).

Kolejnym założeniem ustawy było wzmocnienie profilaktycznego aspektu zadań asystenta rodziny przez przypisanie mu roli koordynatora w zakresie usług wsparcia kobiet w ciąży oraz rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Koordynacja, o której mowa powyżej finansowana była ze środków Funduszu Pracy zapisanych w ustawie budżetowej na rok 2018.

W roku 2018, w ramach realizacji „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, na mocy ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny zostały włączone także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Do realizacji *Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej*, w 2018 roku przystąpiło 101 gmin z terenu województwa warmińsko - mazurskiego. W ramach realizacji programu dla województwa warmińsko – mazurskiego, łącznie na wynagrodzenia asystentów rodziny przyznano środki w wysokości 1.955.063 zł. (1.552.759 zł rezerwa celowa budżetu państwa, poz. 53 i 402.304 zł środki Funduszu Pracy).

72 gminy województwa warmińsko – mazurskiego, oświadczeniem przyjęły środki z Funduszu Pracy, w łącznej wysokości 402.304 zł, a tym samym zgłosiły gotowość do realizacji przez asystentów rodziny między innymi zadań określonych w art. 8 ust 2 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Ostatecznie, ze środków Funduszu Pracy dofinansowana została koordynacja działań asystentów rodziny w 21 gminach województwa warmińsko – mazurskiego. W ramach tych środków dofinansowano wynagrodzenia 29 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 49 rodzin, w tym 8 rodzin z kobietami, które były w zagrożonej ciąży. Na dofinansowanie wynagrodzeń asystentów rodziny realizujących między innymi zadania w ramach ustawy „Za życiem” gminy wydatkowały 157.260,33 zł.

Ponadto, zgodnie z przyjętym do realizacji przez Radę Ministrów Programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, w roku 2018 zrealizowano niektóre z wyznaczonych programem priorytety.

W województwie warmińsko – mazurskim w 2018 roku zrealizowano:

Działanie 3.2. – Rozwój sieci ŚDS, w tym rozwój bazy całodobowej w jednostkach już funkcjonujących i rozszerzanie typów ŚDS – sprzężone niepełnosprawności oraz osoby ze spektrum autyzmu

W roku 2018 na finansowanie zadań, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 5 i art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej w związku z Programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” przyjętym uchwałą nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r., tj. na zwiększenie o 380 zł stawki na jednego uczestnika środowiskowego domu samopomocy ze spektrum autyzmu bądź niepełnosprawnością sprzężoną, przyznane zostały środki w łącznej wysokości 2.515.980 zł., z tego kwota:

- 1.505.180 zł – z przeznaczeniem dla gmin,
- 1.010.800 zł – z przeznaczeniem dla powiatów.

Powyższe środki pozwoliły na podwyższenie dotacji w gminnych i powiatowych środowiskowych domach samopomocy w okresie styczeń-grudzień 2018 r., średniomiesięcznie dla 541 uczestników z autyzmem lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w tym 323 uczestników w gminach oraz 218 w powiatach.

W ramach przyznanych środków, na powyższy cel wydatkowano łącznie **2.449.215,73 zł**.

Działanie 4.7. – Tworzenie Mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych

W roku 2018 na dofinansowanie zadań, o których mowa w art. 17 ust 1 pkt 12 ustawy o pomocy, społecznej, w związku z Programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” przyjętym Uchwałą Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r., tj. na tworzenie sieci mieszkań chronionych województwo warmińsko – mazurskie pozyskano środki w wysokości 329.183 zł.

W ramach przyznanej kwoty, 3 gminy z terenu województwa warmińsko-mazurskiego wykorzystały kwotę 328.621,51 zł, w ramach której utworzone zostały 4 mieszkania chronione, na łącznie 18 miejsc, z tego:

1. Gmina Jeziorany 1 mieszkanie – 2 miejsca,
2. Miasto Mrągowo 1 mieszkanie – 7 miejsc,
3. Miasto Olsztyn 2 mieszkania – 9 miejsc.

Mieszkania przeznaczone zostały dla osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w odniesieniu do których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz osób niewidomych. Jednocześnie samorząd zobowiązany jest do prowadzenia tej formy wsparcia przez okres min. 10 lat od czasu uruchomienia mieszkania.

Działanie 1.4. – Rozwój sieci domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

W ramach rozwoju wsparcia środowiskowego dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, w roku 2018 w województwie warmińsko – mazurski dokonano rozeznania potrzeb w zakresie tworzenia Domów dla matek oraz potrzeb finansowych niezbędnych do realizacji zaplanowanych działań.

W wyniku przeprowadzonej analizy jeden z powiatów naszego województwa podjął działania w celu utworzenia domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w ramach realizacji Programu Kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Utworzenie przez powiat kętrzyński tego typu ośrodka wsparcia jest niezbędny, z uwagi na brak tego typu ośrodka wsparcia w powiecie kętrzyńskim oraz w powiatach ościennych, w związku z czym matki z dziećmi są umieszczane w ośrodkach interwencji kryzysowej lub noclegowniach.

Ponadto, z informacji przekazanej przez Wydział Zdrowia Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie wynika, iż w naszym województwie od wielu lat funkcjonuje Trójstopniowy Program Opieki Perinatalnej. Celem działania tego programu jest zapewnienie wszechstronnej opieki nad kobietą w czasie ciąży, porodu i połogu. W podmiotach leczniczych realizujących II i III poziom referencyjny dla kobiet z ciążą powikłaną ze szczególnym wsparciem przy zdiagnozowanych ciężkich i nieodwracalnych

upośledzeniach lub nieuleczalnych chorobach zagrażających życiu powstałych w okresie rozwoju lub w czasie porodu.

W województwie III poziom opieki okołoporodowej sprawują 2 szpitale: Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie we współpracy z Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalem Dziecięcym im. prof. dr. St. Popowskiego w Olsztynie oraz Wojewódzki Szpital Zespolony. Natomiast II poziom referencyjny szpitale: Miejski Szpital Zespolony W Olsztynie i Pro – Medica Sp. z o.o. w Ełku.

W celu umożliwienia szybkiego transportu noworodka do specjalistycznego ośrodka umożliwiającego kontynuację leczenia w województwie jak i na terenie kraju funkcjonują w województwie dwa zespoły typu "N" (neonatologiczne) oraz transport lotniczym zespołem transportowym.

W szpitalach województwa prowadzona jest edukacja w zakresie karmienia piersią m.in. w funkcjonujących szkołach rodzenia w poradniach położniczo-ginekologicznych oraz oddziałach oraz kobiety i ich bliscy otrzymują wsparcie w tym zakresie.

Wojewódzka Rada ds. potrzeb zdrowotnych województwa warmińsko-mazurskiego wskazała w Priorytetach dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej – Poprawa opieki nad matką i noworodkiem m.in.:

1. Zapewnienie kompleksowej wysokospecjalistycznej opieki z koniecznością centralizacji nadzoru nad sprawowaną opieką.
2. Doposażenie ośrodków III poziomu referencyjności w nowoczesne wyroby medyczne ze szczególnym uwzględnieniem aparatów USG.
3. Rozszerzenie portfolio procedur obrazowych i inwazyjnych z zakresu perinatologii w celu ograniczenia przesyłania pacjentek do województw ościennych.
4. Zwiększenie dostępności do badań prenatalnych.
5. Stworzenia ośrodka genetyki.
6. Stworzenie/ poprawa bazy hotelowej dla mam wcześniaków.
7. Stworzenie/poprawa poradnictwa laktacyjnego.
8. Uruchomienie Banku Mleka Kobiecego.
9. Wdrażanie koordynowanej opieki nad kobietą w ciąży.
10. Zwiększenie i szkolenie lekarzy specjalistów w dziedzinie położnictwa i ginekologii oraz neonatologii.

W ramach realizacji zadań ujętych w powyższym priorytecie ośrodek III poziomu referencyjności tj. Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. prof. dr. St. Popowskiego w Olsztynie został doposażony w wyroby medyczne, przeszkolono personel medyczny w zakresie leczenia metodą hipotermii oraz wdrożono leczenie dzieci z wykorzystaniem tej metody.

W województwie dwie poradnie realizują program prenatalny w ramach, którego wykonywane są badania genetyczne i ultrasonograficzne. Jeden podmiot w Olsztynie realizuje świadczenia w ramach hospicjum prenatalnego.

Ponadto, poprzez konsultantów wojewódzkich w dziedzinach położnictwa i ginekologii oraz neonatologii na bieżąco prowadzony jest nadzór sprawowanej opieki nad kobietą w ciąży, nad diagnostyką prenatalną czy opieką neonatologiczno-pediatryczną. Pracownicy Wydziału Zdrowia uczestniczą w kontrolach podmiotów działalności leczniczej, w których

udzielane są świadczenia w zakresie ginekologii i położnictwa wpływając tym samym na zachowanie i podnoszenie standardów w tym zakresie. Realizowane konferencje dla pielęgniarek czy lekarzy POZ oraz pracowników socjalnych również swoimi zagadnieniami obejmują obszary z zakresu wsparcia rodzin i osób niepełnosprawnych.

Ponadto, w ramach działań Warmińsko – Mazurskiego Kuratora Oświaty w roku 2018, z okazji Narodowego Dnia Życia zorganizowano konferencję „Porozmawiajmy o życiu”, w której uczestniczyła młodzież ze szkół ponadgimnazjalnych naszego województwa.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki**